

Jazykový tandem Pracovní list

Eutanázie

INSTITUT DŘÍVE VYSLOVENÉHO PŘÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICCE

Kdy máme sepsat dříve vyslovené přání?

Institut dříve vysloveného přání v České republice existuje od roku 2011. Dříve vyslovené přání sepisuje člověk v případě, kdy se obává, že v budoucnu nebude schopen o další léčbě rozhodovat, a přitom již teď ví, co by si přál, nebo naopak nepřál. **Zdravý člověk** může například sepsat dříve vyslovené přání, protože má strach, aby po nějaké vážné dopravní nehodě nebyl ve stavu hlubokého bezvědomí (kómatu) mnoho let napojen na přístroje bez šance na uzdravení. Stejně tak se může rozhodnout sepsat dříve vyslovené přání **člověk nemocný**, např. s diagnózou neurodegenerativního onemocnění (např. *syndromů demence, amyotrofické laterální sklerózy, Parkinsonovy nemoci, Huntingtonovy nemoci* atd.). **S pacienty v pokročilé fázi nevléčitelného onemocnění** bývá dříve vyslovené přání sepisováno často proto, že si pacient nepřeje prodlužování života za každou cenu, a proto odmítá v konečné fázi svého onemocnění oživit pomocí resuscitace nebo napojení na umělou plicní ventilaci. Pacient také může odmítnout v posledních dnech svého života převoz zdravotnickou záchrannou službou do nemocnice, a naopak požaduje adekvátní léčbu bolesti a tišení utrpení v domácím prostředí.

Jak se právní řád dívá na informovaný souhlas a dříve vyslovené přání?

Z pohledu práva lze dříve vyslovené přání chápat jako pacientův informovaný souhlas nebo nesouhlas s platností do budoucna. Dříve vyslovené přání má přednost před tzv. stavem nouze, kdy má za normálních okolností zdravotník povinnost zachraňovat pacientův život. Když existuje dříve vyslovené přání, které odmítá určitý zákrok (a současně pacient není schopen o tomto zákroku nově rozhodovat), pak by neměl být tento zákrok proveden ani v situaci, kdy je nezbytný pro záchranu pacientova života. Dříve vyslovené přání může být také zapsané do zdravotnické dokumentace pacienta při přijetí do péče nebo kdykoliv během hospitalizace.

Eutanázie v ČR?

Eutanázie není v ČR legální a je posuzována jako vražda.

PŘÍKLADY

Příklad 1

Pan Malý sleduje v televizi reportáž o slavném jezdci Formule 1, který po nešťastném pádu na lyžích skončil v kómatu na přístrojích. Stav pacienta se již přes rok nemění, přesto je mu poskytována ta nejintenzivnější zdravotní péče – pacient je napojen na přístroje a je soustavně přístroji monitorován. Pan Malý si uvědomil, že něco takového by si pro sebe nepřál. Dlouho o všem přemýšlel, až nakonec sepsal dříve vyslovené přání, kterým do budoucna odmítá přístrojovou podporu životních funkcí.

Příklad 2

Australský vědec David Goodall zemřel 10. května 2018 ve 13.30 ve Švýcarsku ve věku 104 let poté, co podstoupil na klinice v Basileji asistovanou sebevraždu. Lékaři během ní vědci zavedli do žíly jehlu, smrtící injekci si ale musel aplikovat sám. Při umírání si přál poslouchat Beethovenovu Symfonii č. 9.

V posledních letech ho už netěšil život. „Hluboce lituji, že jsem dosáhl takového věku. Nejsem šťastný. Chci umřít. Není to nijak zvlášť smutné,“ řekl televizi začátkem dubna, když slavil své poslední narozeniny. „Nechci už dál žít. Ztrácím zrak i sluch,“ řekl Goodall na tiskové konferenci den před svou smrtí, na kterou si oblékl tričko s nápisem *Ageing disgracefully* (Stárnoucí nedůstojně). Goodall odešel ze světa obklopený rodinou přesně, jak si přál. Dopoledne si s vnoučaty prohlédl zahrady basilejské univerzity. Krátce před smrtí se svými blízkými poobědval smaženou rybu s hranolky a kus tvarohového dortu.

Chcete vidět a slyšet Davida Goodalla? Podívejte se na toto video: <http://www.blesk.cz/clanek/zpravy-pribehy/541511/jak-se-vedec-104-chysta-na-smrt-ze-sveta-odejde-dnes-za-zvuku-beethovena.html>.

ÚKOLY

1. **Přečtete si společně text. Zajímá vás toto téma? Měli jste před přečtením textu o tomto tématu nějaké informace?**

2. **Jaký je rozdíl mezi přáním člověka z Příkladu 1 a člověka z Příkladu 2?**

3. **Co znamená nápis vytetovaný na pacientově hrudi? Proč si ho dal vytetovat?**

4. *V kterých zemích světa je povolena eutanázie? Jaká je situace ve vaší zemi? Existuje tam také Institut dříve vysloveného přání?*

5. *Co si vy osobně myslíte o eutanázii? Napište do tabulky pozitivní/negativní aspekty eutanázie z pohledu lékaře.*

<i>Tandemový partner 1</i>		<i>Tandemový partner 2</i>		<i>Tandemový partner 3</i>	
<i>+</i>	<i>-</i>	<i>+</i>	<i>-</i>	<i>+</i>	<i>-</i>